

KATEDRA KATEDRA KATEDRA

MARIBOR
10. IV. 1970
ŠT. 9
LETNIK X.

Kaj pomeni biti projekt, če sem človek, se pravi misleče bitje? Sem le dokazno gradivo na večnem razsodišču vsesplošne razčustvovane plehkosti, ki me obdaja, me duši vse bolj in bolj, ki mi v želodcu čisto mehanično povzroča posamične, komaj zaznavne krče, ki me utrujajoče spremlja iz giba v gib, iz misli v misel, tja ... tja ... tja ...

Če sem, tedaj ne morem biti nekaj, kar je projekt, čeprav je moja misel projekt. Če pa je moja misel projekt, tedaj ta misel ni človek, ni subjekt, prav tako ne morebitna opica, ki bi že znala govoriti. Povedati naravnost: v projektu so projicirane zavestno-miselne kombinacije, ki jim je temelj življenje. Kdorkoli bi poskušal posegati po tem in takšnem življenju, ki mi pomeni bistvo, kdorkoli bi skušal podjarmiti temeljno svobodo in smisel za čas in prostor v meni, bi se pregrešil proti sebi. Pacifizem filozofije? Mogoče že, a kaj, ko vsi programi, vsi projekti, vse ideologije padajo v zaton lastne navzoče neuresničljive stvarnosti, se pravi, v lastno kombinatoriko iz-mišljenih miselnih modelov. Da, bral sem Ston Srka, Immanuela Kanta, Edmunda Husserla, Oroska (po zgodovini), Nietzscheja, Diltheya, E. von Hartmanna, Freuda, Junga, N. Hartmanna, Marcuseja, Heideggerja, Sartra, Kolakovskega ..., da, a kaj bi mi vse skupaj pomagalo, če bi pozabil na življenje, na smeh, na vsakdanjost, na dejanja, ki kažejo mojo in samo mojo fenomenalnost med tisočnimi fenomeni, na zamisli, ki so uresničljive samo kot dejstvo po premisleku ... In lingvistika, sodobna fizika, kemija, biokemija, biologija, vse vede in znanosti skupaj, kaj vse to zaleže, če se kot človek med ljudmi ne uresničim? Sem še? Sem še čisto zares: cogito ergo sum? Ste tudi vi, ki boste to prebrali, cogito ergo sum? Prebirate, mislite, čustvujete? Ste tudi vi pripravljene žrtvovati sebe brez boja prostemu času?

Da, večnost mirno traja in kakor nas ne bi bilo. To je prihodnost.

Da, kri se širi po ožilju, vendar prav v tem hipu ... koliko ljudi občuti, da hirajo, da mrejo, da tonejo, da so si sami zgradili Babilonski stolp pozabe ..., da so prav v tem hipu padli, da so trupelca? Ne zahtevam popolne pravičnosti v imenu discipline. Samo razdalje od zunanje plasti kože, samo telesna debelina, ki se uravnovesi v materijo ... energijo ... prirodo ... Humanizem ali holizem?

Ujeti smo, ljubi moji, v ta edini svet. Pravzaprav smo čisto preprosto prosti. Sedaj pa je svet že mnogo-ter, je kombinacija, je družbeni položaj, je položaj v postelji, je subjekt, je homo homunculus. Je, in to mi zadostuje. Kaj naj rečem otroku, ki bo civilizirano vprašal: Kaj je smrt? Kaj je kama-sutra, kaj pilula, kaj čas, kaj rojstvo, kaj šport, kaj prostitucija, kaj svet, kaj politika, kaj pomenijo vse moje definicije. To ni spraševanje v neskončnost, ker je otrok živ. Živ je, ne pozabite. Ste že mrtvi? Gotovo ste šli v filozofsko šolo vprašati za definicijo življenja. Vi vse!

V TEJ ŠTEVILKI
Mijalko Todorovič
- O reformi
univerze
Ali bodo študentje
plačevali višjo
stanarino?
10 let višje
tehniške šole
Perujska
poezija
Omišljanje
poslanstva
Korak naprej,
dva ...
Dijaški domovi
v Sloveniji
NAKLADA:
8. št. 10000
9. št. 11000

SKLAD ZA IZGRADNJO MAISTROVEGA SPOMENIKA 518-746/1-548

1969/3015

IV 284/9

1969/70

10 let višje tehniške šole

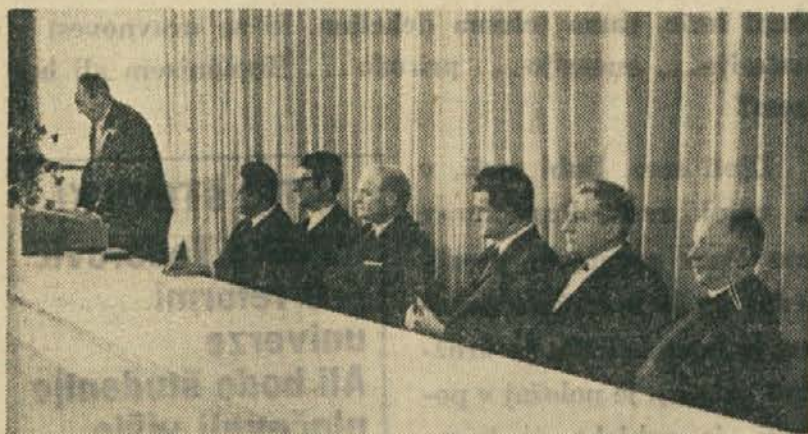
S svečano sejo sveta višje tehniške šole je 6. marca VTS proslavila 10-letnico ustanovitve. V častnem predsedstvu so bili dosednji direktorji dipl. inž. Marko Kržišnik, dipl. inž. Jože Kolarič, dipl. inž. Mirko Čeh, dipl. inž. Milivoj Raič, dr. Bogdan Volavšek in sedanji direktor dipl. inž. Dušan Zavavlav.

Zbor profesorjev, študentov in številnih gostov je pozdravil predsednik delovne skupnosti dipl. inž. Bruno Stiglic. V orisu razvojne poti šole je poudaril, da je pred desetimi leti predvsem iz resničnih potreb mariborskega gospodarstva nastala šola, ki danes uspešno vzgaja strokovnjake. To dokazuje tudi visoko število študentov, ki so se v teh letih vpisali na višjo tehniško šolo. Od teh jih je več kot 1100 tudi diplomiralo.

Posebno pomembno je tudi, da je 51 odstotkov študentov iz delavskih in kmečkih družin iz ožjega mariborskega območja, precej pa jih je tudi iz drugih slovenskih pokrajin, iz drugih republik ter v zadnjem času tudi iz drugih držav. Dipl. inž. Bruno Stiglic je opozoril tudi na pomemben razvoj pedagoškega kadra, ki šteje danes 37 rednih in 42 pogodbenih predavateljev, ki je s svojim pedagoškim delom izšolal industriji tudi kopico potrebnih strokovnjakov. Razen tega so nekateri predavatelji napisali že prek 80 učbenikov za potrebe šole in se ukvarjali z znanstvenim delom. V preteklem letu je VTS kupila moderni elektronski računalnik IBM 1130, ki je sedaj v veliko pomoč študentom in profesorjem pri skupnem znanstvenem raziskovalnem delu.

Nato so šoli ob njenem jubileju čestitali gostje, med njimi član Izvršnega sveta dr. Vladimir Bračič, predsednik občinske skupščine Mirko Zlender in drugi. Med čestitkami so prisotni najbolj pozdravili čestitko direktorja visoke ekonomske komercialne šole dr. Danila Požarja, ki je šoli zaželel, da bi kmalu dobila drugo stopnjo.

Foto in tekst: B. CERIN

Pred več kot desetimi leti se je iz spoznanja potreb industrijskega zaledja izoblikovala zamisel o ustanovitvi Višje tehniške šole v Mariboru. Dalekovidno in širokopotezno po naj sodobnejših načelih razvoja visokega šolstva v svetu zasnovana je bila z zakonom skupščine Socialistične republike Slovenije ustanovljena dne 26. novembra 1959. Še so žive besede, ki jih je ob otvoritvi spregovoril Boris Kraigher. Še se živo zavedamo odgovornosti, ki smo jo prevzeli ob ustanovitvi te šole.

V desetih letih, polnih dela in iskrenega prizadevanja vseh, ki dobro mislijo, so iz načrtov zrasle učilnice in laboratoriji, iz ukazeljnih mladih inženirji, iz nenehnih stikov z industrijskim zaledjem je zraslo obojestransko plodno raziskovalno in znanstveno sodelovanje. Odprta za pobude iz prakse je postala šola nosilka novih pobud za prakso. Z novim naj sodobnejšim elektronskim računalnikom stopa šola v novo desetletje svojega obstoja in se s tem vključuje v razvoj naj sodobnejših projektantskih metod na področju tehnike. Tisoč diplomantov, ki jih je dala šola gospodarstvu, je v praksi utrla pot novim profilom, ki jih vzgaja Višja tehniška šola. Iz leta v leto raste število vpisanih, vse več je študentov iz kmečkih in delavskih družin. Daleč smo še od cilja, ki smo si ga zastavili, pa vendar veliko je zraslo v teh desetih letih in veliko je bilo tistih, ki so nam v teh letih z bodrilno besedo in dejanjem, z nasvetom in priznanjem pomagali — vsem tem ob tem našem skupnem skromnem jubileju iskrena hvala.

Zelimo tej šoli, da bi v nadaljnjih letih izpolnila vse to, kar od nje pričakujemo, da bi ohranila odprtega duha in svežino misli, ki sta jo vodila v prvem desetletju.

Prof. dr. B. Volavšek, dipl. inž.

PREDSTAVNIKI ŠTUDENTOV V SVETU ZDRUŽENJA

1. Alojz PIKALO, študent II. letnika PA
2. Zlatka KOVACIČ, študentka II. letnika VAS
3. Vlado KREBELJ, študent I. letnika VEKS
4. Mirko KOKOL, študent II. letnika VPS
5. Zvonko PIHLAR, absolvent VSS
6. Tomaž STRNISA, študent II. letnika VTS

ali bodo študentje plačevali višjo stanarino?

Zadnje dni vlada med stanovalci študentskega doma v Mariboru veljiko razburjenje, ki je povsem upravičeno. Komisija za materialna vprašanja pri ZMVZ je na svoji drugi seji v sredo, 25. marca 1970, sprejela sklep, da se stanarina poveča za 15,00 ND, oziroma da se 100% subvencije znižajo na 50%, 50% subvencije pa na 0%. Tovariši glavni tajnik, profesor Janko Kuster, je pojasnil, da bi pri takem vzdrževanju subvencij, kot so bile sedaj, imel dom ob koncu šolskega leta 6.000.000 SD izgube. Na prvi seji sveta združenja (20. februarja 1970) je bilo jasno in glasno zagotovljeno, da se stanarina v tem študijskem letu ne bo povečala. Celo več: dom bo posloval s takim dobičkom, da bo lahko kril delne stroške, ki bodo v jeseni nujno večji. To zagotovilo (sklep!) je bilo sprejeto tudi v zapisnik. Torej kje in kaj je resnica?

Da bi bil paradoks še večji, je bil na isti seji (25. marca 1970) sprejet sklep o povišanju osebnih dohodkov osebu v SD za 11 (enajst) odstotkov (upravniki osebni dohodki so že sedaj precej visoki), na drugi strani pa se z ukinitvijo subvencij poviša stanarina. O sveta logika! Študentje naj bi višjo stanarino plačevali iz solidarnosti do tistih študentov, ki bodo prišli v jeseni v SD in bodo morali plačevati višjo ceno. Tovariši, mi smo za solidarnost, a ne vemo, kaj nam pripravljate za čas 6 mesecev!? Kot vidimo, se stvari zelo hitro menjavajo. Torej se bomo borili za naš materialni položaj danes. Kaj bo jutri, ne vemo. Tisti, ki bodo prišli za nami, se bodo morali prav tako boriti za svoje pravice in za svoj standard.

PIKI

smo za skupno akcijo

Pretekli teden sem se udeležil sestanka oziroma razgovora s predstavniki večine višjih tehničnih šol v Jugoslaviji, katerega so sklicali in dali pobudo zanj študentje VTS Zrenjanin. Tema razgovora je bila »možnosti prehoda študentov višjih šol na fakultete«. Morda bi lahko očitali organizatorju, da je bil ozkosrčen, saj si je zamislil le akcijo tehnikov, še ožje, le akcijo strojnikov. Toda, z ozirom na to, da je ideja k pristopu reševanja tega problema prišla spontano iz vrst posameznih TS in ne kakšnega študentskega foruma, kot je to pri nas v navadi, in z ozirom na to, da bi izhodiščna gledanja in materiale posredovali velikemu zboru na mašinijadi v Nišu (v aprilu), jim ta očitek skoraj lahko spregledamo.

Cilj razgovora je torej bil, omogočiti prestop na fakultete, za dosego tega cilja pa je seveda več poti.

Na razgovoru so sodelovali predstavniki šestih VTS: Zemun, Zrenjanin, Novi Sad, Čačak, Subotica in Maribor. Zanimiva ugotovitev — sodeluje šest šol, razjasni pa se le pet različnih stališč oz. alternativ za dosego cilja. Je potrebno posebej povedati, zakaj tako? Vsak ima svoje mnenje, le Maribor ga nima. Ne vem, če je vredno omenjati vseh pet, morda le dve skrajnosti. VTS naj bi organizirala dve smeri: eno za prakso, to je v bistvu profil, ki je sedaj, in druga smer za fakulteto, ki naj daje večji poudarek teoriji.

Druga skrajnost: za prehod naj postavijo fakultete tako, da bi v tretjem letniku organizirali oddelke posebej za študente, ki so prišli iz višjih šol. Vsaka od petih alternativ je projicirala materialno in kadrovske stanje posamezne šole. Ideji, da bi VTS organizirala fakultativna predavanja na približno 5—7 diferencialnih izpitov, so se nekateri takoj uprli, češ, da je to neizvedljivo, saj so preobremenjeni s 40-urnim študijskim tednom, nimajo prostorov (laboratorijev, študijskih učilnic, kabinetov, risalnic), saj pride npr. na subotički šoli na enega študenta le 0,75 kvadratnega metra učnega prostora.

Vsekakor je potrebno pojasniti, da je mariborska VTS zanje najboljše, največja in najmodernejša. Ne vem, ali mislijo tako tudi mariborski študentje.

Naši študentje so morali za prehod na drugo stopnjo opraviti fakultativni izpit iz matematike II in tujega jezika. Kaže, da do sedaj ni bilo komplikacij, vendar bo za naslednje študijsko leto — če bo strojni fakulteti v Ljubljani potrjen 9. semester, potrebno opraviti verjetno 5 diferencialnih izpitov. Toda pogledajmo še drugo plat. Največji procent študentov se po končani višji šoli zaposli. Nedvomno bo število študentov, ki bodo nadaljevali študij na visoki ekonomsko komercialni šoli, iz leta v leto večje, in morda prihodnost, ko bo VTS Maribor prerasla v visoko šolo, ni več tako daleč. Ali se naj zaradi tega odredimo skupni akciji študentov višjih tehničnih šol pri nas? Mislim, da ne. Najmanj dve generaciji bi občutili našo nezrelo napako.

Materiali razgovora bodo sestavljeni ter v skrčeni obliki poslani vsem šolam, fakultetam, študentskim organizacijam in listom. Izhodišča so znana, z njimi in z dejstvom o enotnosti stališč vseh sodelujočih predstavnikov šol bomo nastopili v Nišu, kjer naj bi problematika dobila širše — morda celo politično obeležje.

M. Dolar

in z najboljšim, kar je ustvaril Maister pesnik, posebno s svojim slavospevom naši zemlji, bo prav tako živel nesmrtno, kot bo nesmrtno živel z zgodovinskim delom, ki ga je opravil Maister vojak.« S to mislijo je leta 1934 končal ob Maistrovi smrti generalu posvečeni zapis pesnik Janko Glazer.

Bolj kot se odmikamo dogodkom pred pol stoletja, jasnejša nam postaja njihova podoba. Boj, ki se je bil za našo zemljo, nam ni dal samo slovenskega Maribora, marveč je Slovincem v narodnem boju zrasel tudi prvi slovenski general — Rudolf Maister. Ob obravnavanju boja za slovensko Štajersko in tudi Koroško ob koncu prve svetovne vojne se, naj prične mo pri tem ali onem dogodku, misel vedno vrne k osrednji osebnosti tistih dni, generalu Maistru. Čas je bil takšen, da je zahteval odločnega človeka in čvrstega moža. Samo oborožena sila nam je lahko priborila to, kar je naše. Omahljivost in bolešno zaupanje v »samoodločitev narodov« in v pravičnost pa sta zapravili Istro in Koroško. Nihče ni nikdar dvomil v Maistrovo priljubljenost med našim narodom, močno pa lahko dvomimo, da je novorojena Jugoslavija pred in tudi socialistična po drugi svetovni vojni izrazila Maistru tisto priznanje, ki ga je zaslužil. Sele v zadnjih letih si resnica o Maistru nezadržno utira svojo pot. Zakaj so morali borci, ki so nam priborili tolikšen kos našega narodnega ozemlja, tako dolgo čakati na priznanje? samo zato, ker Maister ni udaril samo po tistih Nemcih na meji, ampak si je upal obračunati tudi s sovražniki v lastnih vrstah? Z velikonemško propagando zapeljana delavska množica tedaj v Mariboru ni predstavljala delavskega razrednega gibanja, ampak šovinistični

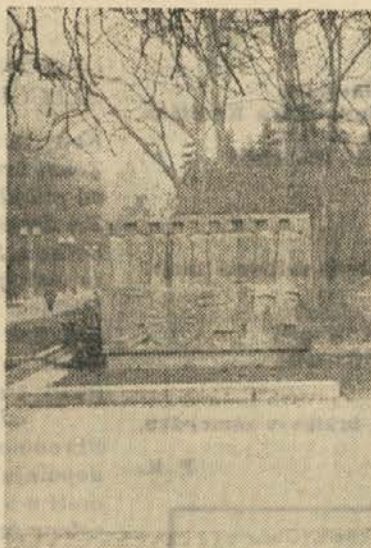

Foto: B. Čerin

»NE PRIZNAVAM NIKAKIH TOČK. MARI-BOR PROGLAŠAM ZA JUGOSLOVANSKO POSEST IN PREVZEMAM V IMENU SVOJE VLADE POVELJSTVO NAD MESTOM IN VSO SPODNJO ŠTAJERSKO.«

MAISTER

Proslava osvobojenja v Mariboru 15. decembra 1918. Vojaštvo, šole in civilno prebivalstvo defilira po maši pred generalom Maistrom.

Sesta stotnica mariborskega pehotnega polka v Radgoni 1918/19

Pred slavnostnim pohodom posadke k manifestaciji dne 25. marca 1919 v Radencih (Foto: arhiv muzeja NOB)

General Rudolf Maister 23. 10. 1932

nemški boj. Nemški boj, ki ga je nova slovenska oblast odločno zatrla. Nihče ne sme zahtevati, niti v imenu takrat lažnega delavskega internacionalizma, da bi slovensko Štajersko zapisali narodnemu poginu. Pred našimi očmi že petdeset let umira slovenska Koroška.

Primernost trenutka rojeva velike može, boj proti potujčevanju nam je dal Maistra. On je bil tisti, ki je v rokah z oboroženo močjo držal vse niti takratnega boja. Iz zapisov Maistrovih borcev veje zanimiva in povsem razumljiva misel. Maister ni bil samo poveljujoči oficir, bil je tista živa iskra, ki je dajala vsakemu posamezniku moč, da je vztrajal.

Maister je bil en sam. Zato nam je tudi danes blizu in drag, prav tako kot pred petdesetimi leti. Svobodna slovenska Štajerska in njen osvoboditelj sta eno.

Janez Švajncer

Zahteve po gradnji spomenika generalu Rudolfu Maistru so upravičene. Prisotne so v našem delu in mišljenju — le odločiti se bo treba. Takoj in vsi. Uredniški odbor ustanavlja sklad oziroma namenski račun, v katerega se bodo stekala sredstva, namenjena za postavitve spomenika generalu Rudolfu Maistru.

Objavljamo naziv in številko namenskega računa pri SDK SKLAD ZA IZGRADNJO MAISTROVEGA SPOMENIKA 518-746/1-548

S sredstvi bo upravljal odbor, ki ga sestavljajo naslednji člani

predsednik sklada: Slavko Gerič,

člani sklada: Jože Marinšek, Janez Švajncer, Radovan Cotič in Dušan Zbašnik.

V akcijo za zbiranje sredstev se vključujeta uredniški odbor Katedre in izvršni odbor študentske skupnosti.

Pozivamo posameznike, organizacije, društva in podjetja, da podprejo to akcijo in s prostovoljnimi prispevki postavijo temelje spomenika.

V Katedri bomo objavljali višino posameznih prispevkov, v akcijo pa bomo vključili tudi druge slovenske časnike.

Ko bodo sredstva zbrana, se bodo prenesla na tisto organizacijo, ki se bo lotila izgradnje spomenika. Če bi se iz kakršnihkoli vzrokov akcija Katedre končala, bomo sredstva prenesli na zvezo Maistrovih borcev kot namenski sklad za izgradnjo spomenika.

Uredništvo KATEDRE

uspešen nastop KUD »študent« iz maribora v št. Janžu v rožu

Slovenska mladina je v nedeljo imela v gosteh kulturno-umetniško društvo Študent iz Maribora, ki je v št. Janžu v gostilni Tišler nastopilo z izredno peštrim kulturnim sporedom. Ta obisk mariborskih študentov je bil predvsem namenjen navezovanju stikov med mariborsko in koroško mladino. To je povedal tudi predsednik Slovenske mladine Valter Gutovnik, ko je gostom iz Maribora izrekel dobrodošlico.

Nabito polna dvorana obiskovalcev iz št. Janža in okolice je bila prizorišče lepega kulturnega užitka, ki so ga nudili mladi gostje iz Maribora. Nad petdeset sodelujočih je v posameznih točkah izmenoma navduševalo številno občinstvo. Najprej je nastopila folklorna skupina in pod vodstvom koreografa Ika Otrina izvedla Splet belokranjskih narodnih plesov. Za folklornim nastopom je bil na vrsti komorni pevski zbor centra za glasbeno vzgojo, ki je pod vodstvom Staneta Jurgeca zapel štiri pesmi. Že po prvi odpeti pesmi smo vedeli, da imamo pred seboj zbor z visoko stopnjo. To je bilo zelo presenetljivo, ker so bili v zboru zelo mladi pevci, zato pa tembolj razveseljivo, ker so nam s tem pokazali, kako skrbno gojijo glasbeno kulturo. Nadvse pa je presenetil čudoviti glas solistke, ki je v pesmih Pojdam v Rute, Nocoj pa, oh nocoj in drugih marsikateremu poslušalcu izvalil solze v oči. Spored sta izmenoma izvajala zbor in folklorni ansambel; slednji je dovršeno izvedel vsak narodni ples in s tem pri občinstvu izzval navdušen aplavz. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti na instrumentalni ansambel, ki je skrbel za primerno glasbeno spremljavo.

Prireditev je v celoti zapustila dober vtis in sleherni obiskovalec je izrazil željo, da bi mariborski mladinci še kdaj prišli na Koroško. To so mladi gostje tudi radi obljubili. K njihovem vrhunskemu izvajanju sporeda čestitamo. Prav tako pa čestitamo tudi Slovenski mladini kot prirediteljici tega uspešnega popoldneva in želimo, da bi v bodoče večkrat priredila podobna srečanja.

Slovenski vestnik, št. 12

Gledam
in vidim svoj narod
in trpim.

Boli me usoda zamejskih Slovencev,
v srečo me peče umiranje slovenskega Korotana,
čutim kako žilavo in uporno se bore
za svojo narodno samobitnost, Slovenci?
tam za zahodnimi mejami.

In mi Slovenci doma?
Matični narod,
ti srce slovenstva,
kaj storiš za svoje brate onkraj državnih meja?
Ali te boli njihova usoda,
ali čutiš, da so del tvojega telesa?
S čim jim olajšaš njihov bol in upe?
Občutek osamelosti in zapuščenosti?
O ti zvesta in globoka,
dejavna ljubezen
do umirajočih in borečih se bratov v zamejstvu,
KJE SI?

P. K.

V a b i l o

na

VEČER SLOVENSkih NARODNIH PLESOV IN PESMI

ki ga prireja Slovenska mladina v nedeljo 15. marca 1970 ob 15. uri v gostilni Tišler v št. Janžu v Rožu.

Gostuje Kulturno umetniško društvo »ŠTUDENT« iz Maribora.

Nastopajo: Komorni pevski zbor, folklorna skupina ter instrumentalni ansambel narodnih plesni s pevko.

Na to kulturno prireditev vse najprisrčneje vabi

o d b o r

nova perujska poezija

Vodeči perujski pesniki, predstavniki starejše generacije, so bili pod močnim vplivom francoskih avtorjev in so zato bili zelo malo povezani s perujsko psihično aktualnostjo. Zato niso producirali konfesionalne in dramatične poezije, ki naj bi izvirala iz edinstvenega okolja. Sele najnovejša generacija mlajših perujskih pesnikov je našla svojstven izraz, ki sicer priznava francoski vpliv, toda le-ta pri njih ne dominira. Surrealizem, ki je mogoče imel paralelo v geografiji Peruja, je imel predstavnike, kot so: Westphalen, Eilson, Blanca Varela in Sologuren. To je bilo zaradi kultificirano sofisticirano ozadje ter evropskih vplivov in zaradi njihove želje po filozofiranju in abstrakciji.

Mnogi iščejo motive v pesmih in legendah Quechua, s podožvljanjem inkovske in nasploh indijanske tradicije, vendar se zdijo rezultati izumetničeni in vase zaverovani. Pojavila se je tudi skupina pesnikov iz konca štiridesetih in začetka petdesetih let, ki pišejo o socialnih temah, z obtoževanjem slabega socialnega sistema ter uporabljajo poezijo v politične namene.

ANTONIO CISNEROS — rojen v Limi 1942. leta. Njegova najnovejša knjiga »Canto ceremonial contra un oso hermiguere«, izdana v Havani, je dobila nagrado za poezijo, podeljeno od Casa de las Americas, za celotno Latinsko Ameriko. Cisneros sedaj predava na Southampton University.

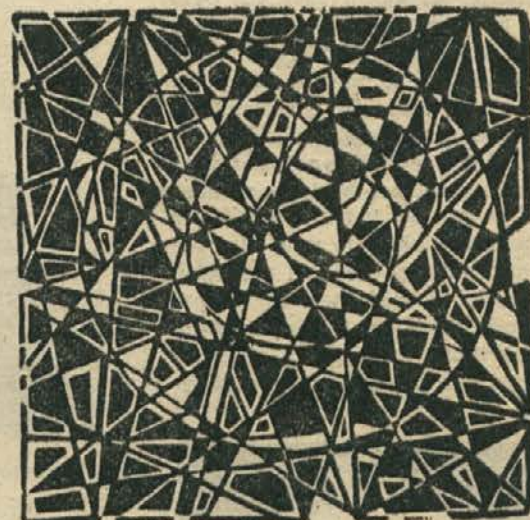
GUILLERMO CHIRINOS CUNEO — rojen v Limi in je do sedaj izdal le eno knjigo pod naslovom »Idiota del Apocalipsis«.

M. Zitnik

OPIS TRGA, SPOMENIKA IN ALEGORIJ V BRONU

Konj, osvoboditelj
Zelen bron pobeljen
od ptičjih iztrebkov.
Tri debele deklinde
Država, Svoboda
in malo povešena
Pravica. Ob konjevi
zadnjici: Suverenost
Bratstvo in Razumnost
(velik trehuh in lorovov venec
odprt v njenih rokah).

Skromnost in Usmiljenje
dopolnjujeta osvoboditelja —
oviti v njegovo zastavo
zelene in bele barve —
z listnimi vejami.
Nadangelj
z napihnjanimi rožički.
Muka
z imenom mrtvega moža
župana v uradu,
imena pokroviteljev,
bojev, predsednikov
in škofov. Koničasta ograja,
vsak dan bolj rjasta zaradi psov,
okoli poti in stopnic
za uporabo beračem.
Lesene klopi, pelagonije, druga dekleta
njihovi lasje zelenkasto beli: Upanje,
Lepota in Čistost, in
še čisto na koncu, Pomlad
tople kostence, in
Demokracija. Skoraj vsak dan tudi
napad množice,
črnih pendrekov, zelenih čelad
pobrljenih s ptičjimi iztrebki.

GUILLERMO CHIRINOS CUNEO

PEPELKA

Padeš na zemljo
ker te pahnem jaz
padeš na planet
prekucneš se na tla.

Bila si služkinja v moji hiši
imela si strešno sobo z omaro na stopnicah
in tvoje prsi,
zarite v moje oči, prekipevajoče —
razdevičenje: Danka in kri, Pepelka.

Moji zobje so grizli
— mučeniški kralj v svojem gradu, uročen —
moji zmrznjeni volčji lasje so se dvignili nad
lunine kraterje

vročina in sopara
na valu tvojega belega trebuha
brankajočega s črno peno in paro.

Bila si služkinja v moji hiši
(vonj po jabolkah, zelenjavi, jantarju, pepel-
nato mehka zadnjica)
Imela si sobo z omaro na stopnicah, nekaj
oguljenih magazinov
in rožnato kuhinjo z duhom po česnu in lesu.

Bila je noč
in moj rdeč rog
je izvrgel spermo na norce in luno.
Padaš, potisnjena Pepelka...
Prekucnjena služkinja stopnic
meso v razcvetu, godna za možitev
oskrunjena med planeti — dekle barak.
Propadla mati.

omišljanje poslanstva

Če pristajamo na trditev, da je šola tista institu-
cija, ki naj miselno in telesno aktivira mladega
človeka, se poraja vprašanje, s kakšnimi silami
bomo to skušali doseči. Ali bomo na marksistič-
ni idejni osnovi gradili dalje ali pa bomo prista-
jali na »kompromis« in skušali enačiti odločno
akcijo v tej smeri s samoodločevanjem in duhov-
nim samooplajanjem, po katerem lahko ideološki
kompas kaže na sever ali pa tudi na jug. Živimo
v času, ko se z vsemi silami pripravljamo na nov
zagon. Temu pravimo tudi reforma — spre-
memba oblike. Ne mislimo na gospodarsko in
družbeno reformo v ozkem pomenu besede; po-
men besede prenašamo na vsa področja človeko-
vega bivanja. Tako tudi v šolo. Kaj pomeni re-
forma v šoli? Plantažno sajenje marksistične mi-
slil med poukom družboslovja? Nikakor ne!

Reorganizacija našega šolstva mora potekati
vzporedno s strukturnimi in vsebinskimi spre-
membami organizacije ZK. Te spremembe se ne
morejo pokazati samo v vrhovih delavske avant-
garde, ampak morajo preiti na VSE OSNOVNE
ORGANIZACIJE ZK, NA VSE ČLANE, KI V
NJEJ TVORNO SODELUJEJO. Člani ZK pa po-
učujejo tudi na naših šolah, čeprav je po-
čet članstva v ZK na naših šolah med vzgojiteljskim
kadrom porazno majhen. Pa ravno učitelj in
profesor naj bi bila tista, ki s pomočjo plodnega
nazorskega dialoga v kolektivu, opredeljujeta ko-
lege in mlado generacijo za materialistični po-
gled na svet. Izjem, ki skušajo postavljati idejno
vzgojo samo na predmete, najožje povezane z
družbeno problematiko (na sociologijo, politično
ekonomijo, pravo, zgodovino itn.), zanikajo pa
nujnost enake idejne angažiranosti pri pouku na-
ravnoslovja in jezikov, ne moremo tolerirati. Za-
kaj? KER SE ZAVZEMAMO ZA TOTALIZIRA-

Borba mišljenj

NO ŠOLO, V KATERI MORA PRODRETI IDE-
JA TAKO MED ŠOLNIKE KOT MED ŠOLAR-
JE, DIJAKE, STUDENTE. Če takšna funkciona-
lizacija ne bi uspela, bi to pomenilo nesposobnost
Zveze komunistov Jugoslavije, kar pa ne more
držati! Če smo uspeli na vseh področjih družbe-
nega dogajanja, v kulturi, znanosti, umetnosti, v
ekonomiki, politiki in filozofiji, ne vem, zakaj
ne bi mogli spremeniti podobo naših šol.
Potrditev teh besed slišimo lahko vsak dan. Pre-
berimo Družino, vzemimo v roke Ognjišče! Pre-
računajmo ali pa izvedimo anketo, koliko izobra-
žencev, ki poučujejo našo mladino, je vernih. Ko-
liko dijakov, študentov je religioznih? Zato to-
talizirajmo šolo, opravimo s posrednim, prikritim
klerikalizmom, ki kaže svoje zobe tam, kjer ga do
sedaj nismo intenzivno iskali. Ko bomo lahko
tako sprožili akcijo med osnovnimi organizacija-
mi ZK, ki so zelo, zelo neaktivne, bomo lahko
premagali zlo, ki mu pravimo tudi brezidejnost
pouka. Povezujemo ta sklop besed z nezaintere-
siranostjo ljudi, na njihovo depolitizacijo, obenem
pa v smeri izboljšanja tega stanja nismo še prav
ničesar storili.

Ne zahtevam ničesar drugega kot to, da vsak ko-
munist resnično DELA TO, ZA KAR SE JE OB-
VEZAL, KO JE VSTOPIV V ZK. Reorganizacija
vedno izhaja iz dejanskega stanja. Zato se je
treba dogovoriti o konkretnih akcijah in jih iz-
peljati. Način izpeljevanja ni tako zelo važen,
važnejši je cilj. Te naloge pa se je treba lotiti na
vseh nivojih tako, da je omogočena osebna ini-
ciativa, ki naj pokaže nove, še neodkrite oblike
dela. Tako se bomo hkrati znebili birokratizacije
in utesnitve uresničevanja novih idejnopoliitič-
nih in vzgojnoizobraževalnih konceptov.

Enkrat in za vedno moramo odločiti, da učitelj in
profesor, ki verujeta in v takšnem duhu tudi
vzajajata, NIMATA NA NAŠIH ŠOLAH KAJ
ISKATI. K temu sklepu si pomagamo s prouče-
vanjem kvalitete vzgoje in idejnoanazorsko anali-
zo vzgojnega procesa. Proučiti je treba stvarnost,
ki nas objema s svojo realnostjo, ugotoviti težnje
cerkvenega prikritega klerikalizma, pojasnjevati
bistvo našega sistema enakopravnega demokra-
tičnega soodločanja, razjasniti odnose med na-
rode naše federativne skupnosti in tako GRADI-
TI ČLOVEKA. Kakršenkoli konformizem ali pa
odtegotvanje boju bo pomenil reaktiviranje že
poraženih sil. Poraženci se vedno zbirajo skupaj,
tako da so trdnejši, ko nastopijo. Kaj pa mi? Po
naših jasno začrtanih poteh moramo zgraditi
enotno, za spremembe dovzetno organizacijo, ki
bo črpala nove moči iz ŠOL, KJER SE BO VZGA-
JALO SAMO V SOCIALISTIČNEM DUHU. Cerkev je
privatna organizacija, ki s šolo nima ničesar
opraviti.

Jutrišnji danes se je že pričel. Mi pa še nismo
poračunali s preteklostjo. Mimo tega ne moremo.
Zgodbo smo zmeraj začeli graditi pri temeljih.
In če ne bomo začeli odločne akcije, bomo še
nekaj časa stali na trhljih temeljih.

Dušan Zbašnik

biti ali ne biti

Slovinci smo in domovina nam je draga. Borimo
se, da bi bilo naše življenje na tem koščku sveta
čim lepše, čim uspešnejše. Borimo se za bratstvo
in enotnost v naši skupni državi Jugoslaviji. Bo-
rimo se za čim uspešnejše gospodarstvo, gospo-
darstvo, ki bi bilo konkurenčno tudi v medna-
rodnem prostoru. Velika je naša borba, ki pa z
več ali manj uspeha premaguje ovire, ki se po-
stavljajo pred njo.

Borbo, ki so jo bojevali naši starši s puškami,
mitraljezi in kasneje s svinčniki, povzemamo se-
daj mi. Zavedamo se, da se za nas komaj prič-
enja in verjamem, da je to borba za biti ali ne
biti. Po petindvajsetih letih socializma in samo-

upravljanja je naš sistem v veliki krizi. Nima
smisla, da si pred tem dejstvom zakrivamo oči.
Predvsem mi mladi hočemo poznati resnico, ka-
kršnokoli, resnico, s katero bomo odšli v nasled-
nje stoletje. Ali je sistem samoupravljanja res-
nično v največji krizi v svoji zgodovini? Ali se
distribucija vpliva resnično približuje anarhični
krivulji? Ali je rešitev sistema samoupravljanja
v modelu, ki so ga izdelali zagrebški kolegi — v
sistemu, ki naj bi bil spojitev samoupravljanja
in managerstva? Ali smo dovolj sposobni, da ta
sistem povzamemo, če pa vemo, da je naša kva-
lifikacijska struktura neustrezna, nizka, da tak
sistem zahteva samoupravljalca, ki bo za svoje
delo odgovoren družbi?

Ali naj povzamemo model, ki ga je izdelal drugi
kolega in na managerskem upravljanju, kjer naj
odločajo o stvareh samo strokovnjaki? Model, ki
je v nasprotju z našim političnim sistemom?
Kakšna bo naloga ZKJ, da reši ta problem? Pre-
pričan sem, da je to mnenje večine mladih. Opti-
misti smo in želimo, da se ti problemi rešijo, pa
čeprav bodo potrebne žrtve.

Ernest Žvar

ŠTUDENTSKI OKTET JE V ZAČETKU ZBORA ŠTUDENTOV ZAPEL DVE PESMI

Več kot 250 študentov, stanovalcev študentskega
naselja, se je zbralo na zboru in obravnavalo od-
nose med upravo doma (točneje med upravni-
kom in študenti) in finančni načrt za leto 1970.
Razprava je od ostrih kritik metod dela upravni-
ka prešla k treznemu razmišljanju o izvajanju
hišnega reda, finančnem položaju doma, samo-
upravnim odnosom ipd. Veliko se je govorilo o
nediscipliniranosti študentov, vendar pa so pri-
zadevni kritiki pozabili povedati, da je v letoš-
njem letu disciplina naravnost vzorna, če jo pri-
merjamo z lansko in da so k temu veliko pri-
spevali tudi študentje.

Kakorkoli je, nenapisan sklep zbora je bil ta, naj
bi se v bodoče držali statuta tako študentje, kot
upravniki in da bi v pripravi vseh aktivov o delu
vseh organov doma sodelovali študentje. Zopet
se je pokazalo, da dejansko obstajajo trije poli
moči — študentje, združenje in upravnik ter da
nastajajo krize takrat, kadar se izključi iz odlo-
čanja eden od teh faktorjev. Kot kaže, se to
zgodí večkrat, običajno v škodo študentov.

— UR

V ponedeljek, 16. marca, je bila v prostorih doma
družbenih organizacij seja stalne skupščine štu-
dentske skupnosti. Sprejeli so finančni plan IO
in Katedre. Člani skupščine in gostje pa so ob-
ravnavali predvsem programe posameznih ko-
misij.

problem razvitih in nerazvitih v sloveniji

korak naprej, dva...

Siti in lačni Slovenci — več kot le obrobno geslo. Problem dobiva sedaj drugačne dimenzije in na pomolu so znamenja resnega pristopa k razreševanju tega slovenskega konflikta. Studentska mladina v Mariboru se je tega dobro zavedala in je zato lani jeseni pripravila pogovor o nerazvitih področjih. Trezno, predvsem pa strpno stališče mladih do tega problema je vsekakor prispevalo k prav tako treznemu razsojanju slovenske skupščine in vlade. Napadalno in po možnosti hujskajoče stališče bi nujno rodilo odklon, kajti nikoli ni težko dokazati, kako je resnica napadajočih postavljena na šibke noge. Vsi, ki so se ukvarjali s problemi nerazvitih, so nastopali s sprejemljivimi argumenti, ki so sami po sebi odpirali problem reševanja. Osnovno stališče posvetovanja mladih je bilo logično: ne zatekajmo se pri odpravljanju nerazvitih k administrativnim ukrepom, pač pa rešujmo problem s krediti, gradnjo infrastrukture in s pospeševanjem gospodarstva. Mladina je tako razumela staro kitajsko modrost: če daš ribiču ribo, bo sit en dan, če ga naučiš ribiti, bo sit vse življenje. In vendar je najti tu in tam med mladimi nerazumevanje za reševanje problemov, ker patetično vzklikajo, da bi kruh enega banketa zadostoval za enoletno pomoč revnim kmetom na Kozjanskem. Pisec te misli ni poznal modrosti o ribi in ribarjenju. Prav tako je do skrajnosti demagoška misel, da o lačnih Slovencih lahko razpravljajo le lačni. Po tej poceni modrosti ne bi bilo na svetu niti enega velikega revolucionarja, ker pravi revolucionar se bori za druge in ne zase. S tezo o pravici boja lačnih za lačne se postavljamo na, ne zamerite, smešno stališče. Premiki v razreševanju konflikta stih in lačnih so najprej zaznavni v zavesti družbenopolitičnih organizacij, ki so pred leti dopovedovale, da je razlika med razvitimi in nerazvitimi le v

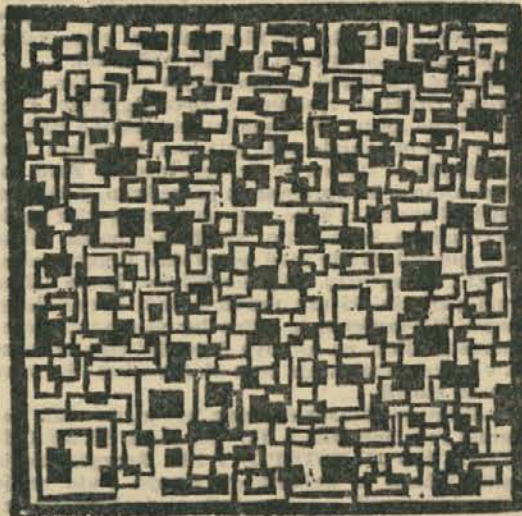

Jugoslovanskem prostoru, slovenski primer pa je nekaj povsem tretjega. Sedaj smo prišli do pomembne točke, da govorimo o nerazvitih tudi v Sloveniji. Dosegli smo najpomembnejši trenutek: priznanje problema. Potrdilo za trditve najdete v resoluciji prve konference Zveze komunistov Slovenije, ki je šla še korak naprej in je načela problem socialne diferenciacije. Tudi na seji konference SZDL v Ljubljani so zelo tehtno razpravljali o nerazvitih. Preglejte poročilo pred-

sednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika.

Bolj kot uspeh na zavestnem področju, so zanimivi praktični premiki. V gospodarstvu vidimo veliko zanimanje za nerazvita področja v gospodarski zbornici ter v ekonomskih centrih, kjer pripravljajo dolgoročne načrte za razvoj Slovenije. Gospodarska zbornica je že pozvala delovne organizacije, naj pri novih investicijah razmislijo tudi o vlaganju denarja v nerazvita področja.

Najbolj konkretne rešitve pripravlja izvršni svet, ki bo v kratkem predložil skupščini paket zakonov s področja kmetijstva. Izhodišče je izredno zanimivo: od agrarne diskriminacije je potrebno preiti k agrarnemu protekcionizmu, torej od zapostavljanja k pomoči in zaščiti. Z drugimi besedami pomeni, da tudi vlada sodi probleme zasebnega kmetovalca za svoje probleme.

Naša povejna agrarna politika od zadrug do maksimuma in naprej do gesel o socializaciji vasi, so pripomogla k tem, da smo na izrazito kmetijskih področjih zaostali. Nekako v začetku šestdesetih let smo kmetu zagotovili, da ne bomo pristopili k nikakršni socializaciji vasi z odvzemom zasebne lastnine. V tej svobodi pa je kmet dobil tudi svobodo od kreditov, neposrednega prodajanja in infrastrukture. Ostala mu je le zemlja in ničesar drugega.

V zvezi in republikli pripravljajo, oziroma so že uveljavili, nekatere pomembne novosti na področju kreditiranja. Kmetijskim organizacijam bodo omogočili lažje odplačevanje anuitet, zasebni kmet pa bo lahko najemal kredite za nakup strojev, avtomobilov in televizorjev. Da bi omogočili kmetovalcu nakup strojev, so v 58 od 60 slovenskih občin oprostili nakupovalcu občinski davek, s čemer je avtomatično oproščen tudi republiški maloprodajni davek. Za določeno kmetijsko opremo so oprostili tudi zvezni prometni davek. Med tako opremo sodi tudi traktor do 35 KS s prikloпно opremo. Maloprodajni davki povišajo včasih vrednost blaga tudi za devet odstotkov. Kmetje so z olajšavami prihranili 2.250.000 novih dinarjev.

Nadalje so v državnih organih spremenili odnos do možnosti nakupa majhnih kmetijskih strojev. Leta in leta so kmetu nalagali velike carine, da bi zavrlji kmetovo mehaniziranje. Lani je zveza odobrila za nakup kmetijskih strojev 3 milijone dolarjev. Od tega je odpadlo na Slovenijo 400.000 dolarjev, ki so jih porabili za nakup 3000 motornih kosilnic in 300 malih traktorjev. Kmetje so lahko kupili te stroje za dinarska sredstva.

Tudi na področju davkov smo v lanskem letu dosegli novo stopnjo. Izredno pomembna sprememba v miselnosti je nastopila s stališčem, da so kmečki davki v industrializirani Sloveniji bolj zavora za razvoj kmetijstva kot sredstvo za polnjenje proračunov. Dosegli so enotno davčno politiko za vso Slovenijo. Uvedli so tudi olajšave za hribovske kmetije.

To je le nekaj konkretnih ukrepov. Sedaj pripravljajo zakon o obrestnih olajšavah. Republika bo krila kmetijskim hranilnicam in posojilnicam del obresti, tako da bo kmetovalec za kredit plačal le dva do tri odstotke obresti. Na tem področju težijo za tem, da pri kmetu zbudijo zanimanje za gospodarjenje s pomočjo kreditov. Začetek reševanja problema nerazvitih še ne pomeni, da se bomo jutri vozili po Halozah ali Kozjanskem kot po raju. Slovenija ima namreč še problem ostarelih kmetov. Od 280.000 kmetijskih gospodarstev je čistih kmetovalcev le

84.000, na vseh kmetijah pa je nad 65 let starih gospodarjev kar 37 odst. Ob vseh teh številnih ukrepih smo pred težavnim problemom: kako se bo ostareli kmet vključil v nove gospodarske tokove? Ob problemu nerazvitih področij vedno samo z ihto kažemo s prstom na oblast, da ni ničesar storila, le bežne analize pa pokažejo, da so na teh področjih tudi subjektivni faktorji izredno pomembni. V teh krajih so ljudje sami prišli v stopnjo, ko so se prepustili toku usode

Vsa ta področja se bodo resnično razvila, ko bodo tam tudi napredni, dinamični in ustvarjalni ljudje. Teh seveda sedaj ni, kajti vsakdo od domačih, ki je imel te lastnosti, je bežal v kraje, kjer je s temi lastnostmi prosperiral. Zato govorimo, da s kolačem z banketa nasitimo človeka za en dan. Ljudi je treba naučiti gospodariti! Korak naprej je storjen in od nas je odvisno, da po neumnosti ne storimo dva koraka nazaj.

M. Cepič

»s prirodo k novemu človeku«

Kdo še ni čital Skavta Petra, knjižico Frana Milčinskega? Kdo se ni ob njej nasmejal in ga ni zamikalo tako življenje?

Toda skavtov ni več, si misli vsakdo. So pa taborniki. Oglasil sem se na odredu mariborskih tabornikov — »Severnih šotorov«. Tam sem se pogovoril z vodnikom voda »Rdeči koral«, ki je obenem dijak 1. razreda na mariborski I. gimnaziji. Ime mu je Janez Lombergar, tabornik že od tretjega razreda osnovne šole. Iz najinega pogovora sem izbral najvažnejše za bralce Katedre.

Taborniška organizacija se je rodila v Ameriki, ustanovil jo je leta 1902 severnoameriški pisatelj in slikar E. T. Seton in jo postavil na načelo mladinske samouprave pod vodstvom odraslih. Pri tem je vzel za vzgled življenje severnoameriških Indijancev. Kmalu se je iz te mlade organizacije razvila WLA — gozdovniška liga Amerike. Največ pa je nastalo skavtskih organizacij, predvsem v Angliji, kot npr. BSA — zveza dečkov — izvidnikov, ki se je kaj kmalu razlezla po vsem svetu. Taborništvo v današnjem smislu se je razvilo pri nas (pod vplivom češkega in poljskega) šele nekaj let po drugi vojni. 22. aprila 1951 so ustanovili v Ljubljani skupščino združenja tabornikov Slovenije. S tem se je pri nas začelo razvijati taborništvo v socialističnem smislu. Eden prvih slovenskih taborniških združenj je bil ravno mariborski odred »Severnih šotorov«. Glavno taborniško geslo je »S prirodo k novemu človeku«. V statutu zveze tabornikov Slovenije lahko preberemo pod paragrafom 10: »Tabornik je dober član socialistične domovine, zato je odločen in vztrajen, skromen in varčen, discipliniran in zvest, je vzdržan in čist, delaven in utrjuje telo, je preprost in ljubi naravo, je pošten in govori resnico, je pravičen in iskren, stremi k napredku in znanju, je dober tovariš in pomaga drugim, je vljuden in gostoljuben, je veder in se veseli življenja.« Pravi slavospev taborniku kot kakšna »Zaključnica« pri mohamedancih. Tabornikom se nudijo mnoge ugodnosti, kot skupinski popusti do 70% na železnici, bivanje za majhen denar v taborniških kočah ali stalnih taborih. Mariborski odred »Severnih šotorov« ima dva stalna tabora: na Bohinj in na otoku Molatu blizu Zadra. Sodelujejo tudi s tujimi taborniki, tako da so možna taborjenja tudi izven naših meja. Vsako soboto imajo v svoji stavbi v mariborskem velikem parku, tik pod Kalvarijo in Piramido, taborniške plesne ali čajanke, na katerih igrajo skeče iz taborniškega življenja, plešejo in seveda pijejo tudi čaj. Med tednom se lahko člani razvedrijo ob družabnih igrah, šahu in kartah, poslušajo radio, so pa tudi redni sestanki. Starejši člani zahajajo v svoj klub, medtem ko se mlajši še učijo in pripravljajo za izpite za častne zvezde.

Vendar je zanimanje za vpis k tabornikom zelo majhno. Zakaj?

Zarko Golob

VSI ZA ENEGA, EDEN ZA NOBENEGA!
EDEN ZA VSE, VSI ZA SEBE!
KAMEN NA KAMEN — KUP KAMENJA, DINAR NA DINAR — KUP PLOČEVINE!
KDOR DRUGEMU JAMO KOPLJE, JE DIREKTOR PODJETJA.

prekmurški študentje mariboru

Na kratko smo vas želeli seznaniti z našim klubom, ki je še sorazmerno mlad. Prepričani smo, da bodo prihodnje generacije Prekmurcev ohranile tradicijo in z delom nadaljevale. M. U.

načrt razvoja dijaških domov v sloveniji

V štiriurnem pogovoru z vzgojitelji Železniškega dijaškega doma na Studencih sem spoznal njihovo prizadevnost za učni uspeh gojencev in njihovo vzgojo. Lani so dijaki njihovega doma dosegli 93,81 % učni uspeh. Podjetja zelo zaupajo domu in posebej zahtevajo od dijakov, da stanujejo v njem. Seznanil sem se tudi s težavami, ki nastopajo v domu, kjer živi pod isto streho okoli 250 mladih iz skoraj vse Jugoslavije. Pobudo za obisk mi je dala skupina gojencev, nezadovoljna s hrano, higienskimi pogoji in kulturnim življenjem v domu.

Prejšnja leta je kulturna dejavnost stagnirala, sedaj kaže drugače. Dijaki so dejali: »Želimo si sodelovanja v programih, ki so na programu domaškega ozvočenja. Program naj pripravljajo širok uredniški odbor, ne le trije dijaki, ki spijo v sobi za oddaje. Veseli smo bili prireditve in plesa ob 8. marcu. Pogrešamo bolj razgibanega kulturno zabavnega življenja. Kulturna komisija naj ne bo formalna, temveč naj tudi dela. Posamezniki naj imajo možnosti uveljavljati svoje ideje v okviru samouprave. Pred leti je imel dom svoj časopis, predavanja iz umetnosti, oddaje Pokaži, kaj znaš, likovne razstave...«

Prizadevnost in dosedanje delo gojencev kaže, da se bo stanje tudi na področju kulturne dejavnosti izboljšalo. Obiskal sem tudi dom medicinske srednje šole. V razgovoru z upravnico Magdo Žezlino sem spoznal probleme, ki so mnogo resnejši od težav v železniškem domu. Vodila me je po tesnih in dotrajanih prostorih stare hiše, kjer živi prek sto deklet, bodočih zdravstvenih delavk. Tovarišica Žezlina mi je povedala, da pozimi teh prostorov ni mogoče ogrevati in zaradi tega pogosto ostane več deklet v postelji, ker imajo vročino.

Ogledoval sem si ozke prostore in jih nehote začel primerjati s srednjeveškimi samostanskimi celicami. Nekatera okna so imela špranje zadlane s cunjami. Stopnišče na zadnji strani je močno škripalo. Na hodnikih so bile stare omare. V sobah je bilo prostora komaj za mizico in nekaj korakov »sprehoda«.

Mislil sem si: »Kakšno je življenje v prenatrpanem prostoru? Kaj pa večji prostor za učenje ali kake proslave, svečanosti...«

Odšla sva v jedilnico in tu se je pogovor nadaljeval skupaj z gojenkami, ki so prisledle. Tovarišica Magda je prepričevalno govorila: »Ni samo pri nas tako stanje, kot ga vidite. Dijaški domovi so povečini odvisni od sredstev, ki jih znajo, ali pa tudi ne, posamezniki zagotoviti dijaškemu domu. Do prihodnjega leta bi bilo potrebno izdelati načrt razvoja dijaških domov za vso Slovenijo. V našem internatu sta npr. samo dve gojenki iz mariborske občine. Težko je zahtevati od občine več sredstev za gradnjo novega doma. Brez denarja pa se ne bo dalo storiti ničesar. Podobne razmere kot v Mariboru vladajo po vsej Sloveniji. Zaenkrat je v načrtu samo gradnja doma v Celju, za katerega so sredstva že zagotovljena.

Neprijetno mi je bilo vprašati gojenke o kulturno zabavnem življenju v domu, ko pa sem vendar videl nemogoče razmere in sem zato raje samo čakal, da so mi povedale: »Živimo v strogem redu in disciplini. Veliko nam pomenijo predvsem plesne vaje v Unionski dvorani, gledališče in koncerti. Za novo leto smo imeli skromno proslavo, kaj drugega pa v teh prostorih ne moremo organizirati. Čakamo, da končamo šolanje... Takrat bo bolje.«

Koliko let bo v dijaških domovih še takšno stanje? Razmere, v katerih živi večji del srednješolske mladine, zahtevajo takojšnje ukrepe. Potrebno bi bilo izdelati načrt sanacij dijaških domov v Sloveniji in že letos pričeti z delom.

Igor Plohl

Zdrav duh v nezdravem telesu?

Ni še dolgo tega, kar smo delili mariborski mladinci po ulicah listke in prosili, naj se Mariborčani odločijo za referendum o samoprispevku. Referendum je propadel, glasovi so utihnil in

življenje teče naprej. Vsi smo zadovoljni?! O, prav vsi pa ne! Pedagogi mariborskih srednjih šol so še vedno enako zaskrbljeni, ker ima mladina v zimskem času v glavnem le možnost, da si kupi drago zimsko opremo in smuča na Pohorju. Dijaki srednjih šol v okolici Gosposvetske ceste pa že dalj časa nekaj »šepetajo« o tem, da bodo začeli na njihovem področju graditi pokriti bazen in bo ta problem tako rešen vsaj za kakih 2500 mladincev, ki se šolajo na tem področju. Koliko je na tem resnice?

Zvedel sem, da so načrti že zares gotovi. Za 20 milijonov starih dinarjev so inženirji naredili moderen telovadni objekt, ki ima v spodnjem predelu bazen, zgoraj pa telovadno dvorano, ki se da deliti s predelno steno na dva dela. V njej bodo možnosti za vse športne igre razen nogometa. Če bi bilo potrebno, bi z delitvijo dvorane dobili prostor za dva razreda. Gradnja objekta bi stala kakih 500 milijonov starih dinarjev.

Možnosti torej so. Morda že naše prihodnje generacije ne bodo več telovadile v mrzlih telovadnicah. Zamislite si — pouk telovadbe imate na urniku npr. v petek popoldne. Ves teden ste sedeli pri napornem delu, kar nekam »zbiti ste«. Zunaj je polno snega. Zvoni... Hitro se oblečete in stečete v nekaj korakov oddaljeno telovadnico. Čaka vas prijetna osvežitev v topli vodi. Čaka vas plavanje, potapljanje v vodi... Ta dan ste pač najbolj nestrno pričakovali... Morda se boste tako navdušili za plavanje, da se boste vpisali v poseben tečaj za tekmovalce...

»Saj to je pouk na Švedskem,« utegne kdo izmed bralcev pomisliti, »saj kaj takega pri nas ni mogoče, ne bodimo naivni,« če se je močno vživel v »pobožno« željo mnogih Mariborčanov. Mnogo pa je tudi takih, ki so prepričani, da je lahko v industrijskem Mariboru taka želja tudi zahteva bodočih mladih strokovnjakov. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj meni o tem Temeljna izobraževalna skupnost.

Igor Plohl

Nelikvidna si, tako kot moje podjetje!

Prav zanimivo bo, če si bomo ogledali nekatere napise na vratih študentskega doma I. Ker so črke odpadle, ali pa si jih je nekaj kdo »sposodil«, lahko beremo:

ARIJE (namesto SANITARIJE),
PISAR (namesto PISOAR),
OTO ABORTIJ (namesto FOTOLABORATORIJ),

LUBA SOBA (namesto KLUBSKA SOBA),
PORN SOBA (namesto ŠPORTNA SOBA).

Če se bo to nadaljevalo, bomo kaj kmalu še lahko brali:

PANIK (namesto UPRAVNIK),
ENA OBA (namesto SEJNA SOBA),
ČUSTVO ali celo ČUDO (namesto RAČUNOVODSTVO),

ANICA (namesto PRALNICA),
KLICA (namesto LIKALNICA).

-on

Minili sta že dve leti, odkar smo prekmurški študentje ustanovili svoj klub, Klub študentov Prekmurja. Člani kluba so redni študentje mariborskih visokošolskih zavodov, profesorji in ostali Prekmurci. Vsi imajo člansko izkaznico in plačujejo letno članarino. Poleg tega pa smo dobili tudi finančna sredstva od občinske skupščine iz Murske Sobotne in Lendave. V lanskem študijskem letu smo kljub začetnim težavam realizirali celoten načrt dela, ki je bil sprejet na ustanovnem občnem zboru.

V tekočem študijskem letu je delo ponovno zaživelo. Na letni skupščini je bil konstituiran nov odbor, ki je takoj izdelal delovni in finančni načrt. Februarja smo pripravili razgovor predstavnikov kluba študentov Prekmurja s štipenditorjem v Murski Soboti in Lendavi. Ob dnevu žena smo sklicali razširjen sestanek kluba, ki je nazvalic slabi udeležbi uspel, še posebej, ker je temu sledil zabavni večer.

V aprilu bomo pripravili javno tribuno, na kateri bomo razpravljali o aktualnih vprašanjih v Prekmurju. Med drugim se bomo pogovorili tudi o delu dr. Vaneka Siftarja »Cigani — v minulosti in sedanjosti«. Tribuno bo vodil dr. Siftar sam, ki skrbno spremlja delo kluba in daje smernice za njegov uspešnejši razvoj. Organizirali bomo tudi športno srečanje s klubom Posavskih študentov in razgovor s srednješolci iz Prekmurja, ki študirajo v Mariboru. Likovni ustvarjalci KSP bodo pripravili razstavo svojih del v Murski Soboti in Lendavi. K realizaciji te razstave bo pomagal naš rojak prof. Lajči Pandur.

Odbor KSP namerava organizirati tudi strokovno in rekreacijsko ekskurzijo. Klub sodeluje tudi z IO — MVZ, ki nam je dovolil uporabljati svoje prostore, ker jih KSP še vedno nima. Odbor si prizadeva, da bi vključil v delo kluba čimveč članov, ki so voljni delati. Vsako misel, vsak predlog, ki je dober, bomo z veseljem sprejeli. Zato le pridite in sodelujte. Ni dovolj prisostvovati na spoznavnem večeru, nositi člansko izkaznico in kritizirati delo kluba. Zavedati se moramo, da je klub naš. Uspehi ali neuspehi pa so samo odraz našega dela.

TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR

- tovornjaki
- avtobusi
- specialna vozila
- zračno hlajeni diesel motorji

Skozi p e r i s k o p

KATEDRA je končno izplavala iz finančnih težav. Uredniški odbor si ni enoten, ali smo prišli iz faze nelikvidnosti ali bankrota. So tudi taki, ki menijo, da je to eno in isto.

AD. — URNIKI

Didaktika je tud' za tiste, ki razobesili so liste, in rekli: urnik n a š.

Radiotelevizija Ljubljana uvaja nove metode dela! Za eksperiment so dvakrat prestavili nedeljsko športno popoldne (za plačano naročnino so radijski poslušalci postali poizkusni kuncji) in pričeli so se ravnati po pravilu, če ti kaj ni prav, se pa pritoži. Drugod delajo ob takih slučajih raje ankete.

Pred kratkim je hotela neka stanovalka študentskega doma storiti samomor. Vzrok: razočarana ljubezen!!! Vsem, ki nameravajo storiti kaj podobnega predlagamo, da naj se oglasio na IO, kjer bodo pri komisiji za stike dobili brezplačne nasvete.

Katero so naša pristanišča? Trst? Tržič (Monfalcone)? Koper? Piran? Izola? So imeli Slovenci v teh mestih kdaj večino? Ali niso bili v njih Italijani (Romani) že tedaj, ko so Slovenci prišli v te kraje? Ali ni brulska logika vsaj tako prepričljiva kot Dobrilova? Zakaj nimajo prav, ko zahtevajo zase istrsko zahodno obalo? Ali v teh krajih niso od pamtiveka živeli Romani? Je teza, da pripada mesto (ki je bilo prej) zaledju (ki je nastalo pozneje) zares absolutno pravična? Ali ni Dobrila, ki še vedno gleda Slovence kot nedolžen in izkoriščen narod (v tem je na las podoben Rebuli) nikoli pomislil, kako spretno, bliskovito se nam je posrečilo raznaroditi italijanska istrska mesta, v katerih najdemo danes Italijane le še za reprezentanco, medtem, ko so Koper, Izola, Piran kraji, v katere se je naselilo deloma slovensko kmečko zaledje, deloma pa pojoči Dolenjci, brkati Štajerci in podjetni Gorenjci. Čudimo se, gospod Taras Kermauner, čudimo se vašim teorijam — Slovenci bodo gotovo veselili.

2. aprila se bosta na malem stadionu v Ljudskem vrtu pomerili v malem nogometu reprezentanci Izvršnega odbora študentske skupnosti in Katedre. Ker je čisti dobiček namenjen gradnji študentskega doma v Banjaluki, si želimo čimveč obiskovalcev. Vstop prost.

Studentje, ki ste v taki finančni situaciji, da vaši dohodki ne presegajo 350 din, še vedno lahko zaprosite za posojilo. Natančnejša navodila dobite pri komisiji za materialna vprašanja na IO ŠS.

Ce se sami zaman otupamo s vprašanjem naše narodne »bitnosti«, nam morajo soliti pamet drugi. Hipoma prevzame človeka parabola NIN-a: »Slovenec dela v ameriškem tempu, standard zvišuje po švedsko, varčuje po škotsko, je po nemško, vino pije po francosko in se zabava po angleško — kratko in malo živi kot Slovenec.«

Sotrudniki NIN-a s svojo skromnostjo pretiravajo. Pa vendar jih vabimo po končanem delu na kozarček. Morda se bo tudi njim tako zvišal standard.

Prijetno smo bili presenečeni, ko smo izvedeli, da je sekretar v Tovarni stikalnih naprav v Mariboru za vsak izpit, ki ga je opravljal na VPS, kjer je izredno študiral, dobil 12 (dvanaest) dni dopusta. Kakšno ljudstvo!

Ena izmed mariborskih znamenitosti je knjižnica, ki domuje v domu družbenopolitičnih organizacij. Ne vemo, komu je namenjena, dejstvo pa je, da je že precej časa pod ključem, prah in molji pa načenjajo knjige, ki tam domujejo.

Ker te znamenitosti ni v prospektu Maribora, bi kazalo podmazati tečaje knjižničnih vrat. Ali pa bo treba nekaj prevetrili znotraj doma družbenopolitičnih organizacij.

Veliko študentov se pritožuje nad kvaliteto hrane v samopostrežni restavraciji. Zanima nas, kaj o tem pravijo komisije za materialna vprašanja in IO ŠS. Uredniški odbor zahteva, da o tem vsi odgovorni razpravljajo.

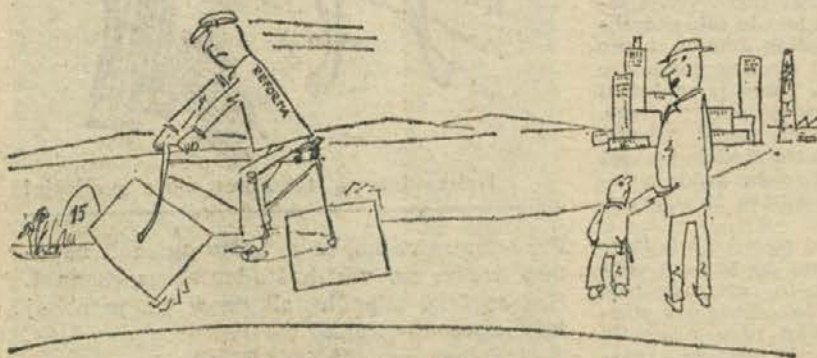

Izvrstna zadeva je celibat. Izvrstna zlasti po trimesečnem rednem spolnem občevanju.

AVSENIKI so z našo narodno glasbo po svetu precej zasloveli. Ko so nastopali v bližnjem Gradcu in so jih mnogi Mariborčani gledali tudi po televiziji, so glasbeniki v slovenskih narodnih nošah peli pesmi z nemškim besedilom. Naj živi slovenski nacionalni ponos! Vnovčimo ga za konvertibilno valuto...

Ko smo se na pedagoški akademiji pogovarjali s študenti, je ena izmed študentk vzkliknila: »Tukaj (na šoli) nam vsi pravite, da bomo po končanem šolanju vzgajali bodočo mladino, ko pa pridemo tja (v šole), smo pa nič.« Dragi študentje PA: čemu ste se potem odločili za študij na PA, če že sedaj spoznavate, da boste vedno v zapostavljenih in manj vrednih službah? Nekdo se pač mora odločiti tudi za ta poklic.

»Pa še mu gre kar hitro!«

KATEDRA

Lišt mariborskih študentov

Izdaja izvršni odbor študentske skupnosti MVZ

Katedro ureja uredniški odbor: BOJAN COKL, MARIJA FRANKOVIČ, SLAVKO GERIČ (ODGOVORNI UREDNIK), VLADIMIR GAJSEK, TONE JANSKA, DAVORIN KRACUN, JURIJ KURE, JOŽE MARINSEK (GLAVNI UREDNIK), IGOR PLOHL, BARBARA VIDIC, ĐUSAN ZBAŠNIK, MARJAN ŽMAVC (TEHNIČNI UREDNIK) IN DANICA INGOLIC-GODEC (LEKTOR).

Uredništvo 'n uprava: Ob parku 7, telefon 22-004.

Tekoči račun: 518-078-518

Nenaročenih slik in rokopisov ne vračamo

Cena izvida 50 par (letna naročnina 10 din, za ustanove in podjetja 15 din)

Tisk: CP Mariborski tisk

